

SZÍV ERNŐ

Árvaság, hangok

Hát persze, hogy a család nem csupán az élők gyülekezete. A halottak éppúgy örökös, rendes, szavazati joggal bíró tagok a vérvonalakkal összeszőtt, összegubancolt csoportosulásban – felelnek azért is, ami él, ami utánuk marad. Visszanéznek a tükröből, üzeneteket hagynak a levelesládában, a fotóalbumban, a komódfiókban, a padláson, a pincében. Hogy csak a temető? Dehogyan. Mindenütt ott vannak, még a zihálástól fülledt, páratelt hálószobában is leselkednek. Kölcsönadnak ruhát, cipőt, kalapot, elvet, rögeszmét, szokást, betegséget. A halottak nem csak a virágkor, a hamar hervadó édes múlt képviselői, de képviselik a jótékony, megszépítő nosztalgiaán túl a jóvátehetetlent, a szégyent, a bűntudatot, azt a vétket, hogy könnyű kézzel elengedték, magukra hagyták őket. Árva lett, aki nem teheti jóvá, hogy hagyta elmenni. Jaj, nem tettem eleget érte? Nem küzdöttem, fáztam, áztam, fizettem, robotoltam eleget miatta? Igen, igen. Miért nem fogtál, tartottál, szorítottál erősebben! Miért nem vigyáztál rám jobban! Ráég az az elképzelt, gondosan fölépített bűn a túlélőre, vele marad, imában, emlékezésben, vasárnapi húslevesben. Gyűlölködő, egymást rágalmazó, a másikat meglopó, bevádoló rokonok még kibékülhetnek. Többnyire nem fognak, mert a családi gyűlöletnél kevés sustergőbb és mérgezőbb érzés van, de azért fegyverszünetre a lehetőség fennáll. Egy frissen összelapátolt sírbucka fölött majd jól berúgnak. Az árván maradt élő titokban vádolja a halottat, hogy mert elmenni, miért adta föl, miért nem akart élni. Nem volt joga ekkora hiányt maga után hagyni. Ezek a vádak ritkább esetben artikulálódnak, legfeljebb óvatos, cizellált formákban fogalmazódnak meg, de gyakran sokkal jobban és engesztelhetetlenebbül fájnak. A halottak is beszélnek. De még hogy! Be nem áll a szájuk. Beleszólnak a dolgok menetébe, kiigazítanak, okoskodnak, olyanok, mint a kofák, fecsegnek, locsognak, árulkodnak és vádolnak, kéretlenül szólnak. De jó, sokszor vigasztalnak is. Onnan. A semmiből. Onnan. A van-ból, abból, amit hagytak maguk után. És ez a sok különböző fajtájú, formájú beszéd a víz lassú, föltartóztathatatlan folyásához hasonlatos, mintha az idő vonulására bízna magát a halott nyelve, ilyen né válnak azok a nem szavak, azok a nem mondatok, azok a végtelen nem monológok. Az egykor volt szólások tónusai gyakran kifakulnak. De aki fontos volt, annak a hangját, annak színét, recsegő vagy selymes voltát nem lehet feledni. Aki valamiért fontossá lett az életedben, azt mindig hallani fogod.

Ára: 600 Ft

Előfizetőknek: 500 Ft

Demus Gábor
Deres Kornélia
Fecske Csaba
Harcos Bálint
Jenei Gyula
Lackfi János
Szijj Ferenc
Tönköl József
versei

Berta Ádám
Faludi Julianna
Szakács Réka
Szil Ágnes
prózája

Beszélgetés
Tüskés Gábor irodalomtörténésszel

György Péter
Kőbányai János
Lengyel András
tanulmánya

Wehner Tibor és Sopotnik Zoltán
Kammerlohr-Kováts László alkotásairól

Diákmelléklet
Boldog Zoltán: Az olvasás nélküli irodalom

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

nka